

Okruhy ke zkoušce – WDCSN

- 1) **Sámová říše a Velká Morava.** Sámová říše. Vznik Velké Moravy, její významní panovníci, misie Konstantina a Metoděje, zánik Velké Moravy a její kultura.
- 2) **Český stát v 10.-12. století.** Počátky vlády Přemyslovců a sjednocování českého státu, první čeští světcí, vláda Boleslava I. a Boleslava II., krize českého státu na počátku 11. století, významní panovníci českého státu v 11. a 12. století, kultura a umění v době prvních Přemyslovců (románský sloh).
- 3) **Český stát za posledních Přemyslovců.** Posílení prestiže českého státu za Přemysla Otakara I. (Zlatá bula sicilská), politický vývoj ve 13. a na začátku 14. století za jednotlivých přemyslovských panovníků, hospodářství a kultura v době posledních Přemyslovců (zemědělství, vznik měst, kolonizace, těžba drahých kovů), Anežka Česká.
- 4) **Český stát za vlády Lucemburků.** Politický vývoj českého státu po vymření Přemyslovců, Jan Lucemburský, politický a kulturní vzestup českého státu za Karla IV., územní rozsah českého státu za Lucemburků, společenská krize za Václava IV., umění a kultura v období Lucemburků (gotická kultura).
- 5) **Husitství.** Příčiny vypuknutí husitské revoluce, Jan Hus, husitský program a jednotlivé proudy v husitství, průběh událostí v letech 1419-1436, basilejský koncil a kompaktáta, důsledky husitství pro český stát, kultura období husitství.
- 6) **České země za Jiřího z Poděbrad a za Jagellonců.** Situace v českých zemích po skončení husitské revoluce, vláda Jiřího z Poděbrad a dynastie Jagellonců, spory mezi městy a šlechtou na začátku 16. století, systém stavovského státu v době Jagellonců, hospodářství a kultura českého státu v době Jagellonců (vladislavská gotika).
- 7) **Mocenský nástup Habsburků.** Nástup Habsburků na český trůn v roce 1526 a vláda prvních habsburských panovníků (Ferdinand I., Maxmilián II., Rudolf II, Matyáš). Náboženská situace v českých zemích v 16. století, spory mezi stavy a panovníkem, Česká konfese a Majestát, vzdělanost a kultura v českých zemích v předbělohorském období (životní styl vyšších vrstev, školství, renesanční kultura).
- 8) **České stavovské povstání, třicetiletá válka a období pobělohorské.** Příčiny, průběh a důsledky českého stavovského povstání, Obnovené zřízení zemské, průběh třicetileté války a její důsledky pro český stát, české země v období pobělohorském – vláda jednotlivých panovníků, postavení poddaných, rekatolizace, hospodářství a kultura v tomto období (významné osobnosti české kultury, barokní umělecký sloh).
- 9) **České země v době osvícenského absolutismu.** Vláda Marie Terezie (války o rakouské dědictví, sedmiletá válka, reformní činnost), vláda Josefa II. (politický vývoj, významné reformy), kultura a vzdělanost v období osvícenského absolutismu (klasicismus).
- 10) **Habsburská monarchie v době napoleonských válek a české národní obrození.**
(české země v době napoleonských válek, fáze, instituce, osobnosti a cíle národního obrození).
- 11) **Revoluční léta 1848-1849 v habsburské monarchii a v českých zemích.**
(evropský kontext revoluce 1848, skupiny, požadavky a cíle revolučního hnutí, austroslavismus, významné osobnosti – F. Palacký, K. H. Borovský atd., průběh a výsledky revoluce – svatodušní bouře, kroměřížský sněm, zrušení poddanství).
- 12) **Politický vývoj v českých zemích v 2. polovině 19. století.**
(bachovský absolutismus, české politické strany po pádu absolutismu, státoprávní koncepce české politiky, fundamentální články, česko-německé vztahy, pasivní a aktivní fáze české politiky, diferenciacie českého politického života v 90. letech 19. století, osobnost T.G. Masaryka)
- 13) **1. světová válka a vznik ČSR.**
(česká domácí politika v průběhu 1. světové války – její proměny a cíle, československý zahraniční odboj a čsl.legie, významné dokumenty české politiky, 28. říjen 1918)

Základní doporučená studijní literatura:

HARNA, J., FIŠER, R. *Dějiny českých zemí. I, II.* Praha: Fortuna, 1998.
PETRÁŇ, J. A KOL. *Dějiny Československa. I, II.* Praha: SPN, 1990.
ČORNEJ, P a kol. *Dějiny zemí Koruny české. I, II.* Praha: Paseka, 1992

Studijní opory na internetových stránkách Katedry společenských věd PdF UP (sekce Dokumenty):

KOPEČEK, P. *Kapitoly z českých dějin do roku 1918*
KOPEČEK, P. *Významné dokumenty českých dějin.*

